

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
50	Kał badanie ogólne (stopień strawienia)	Kał	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	Nie wymaga przygotowania		
Pobieranie materiału 	<p>Materiał do badań pacjent pobiera sam do jednorazowego pojemnika (przy użyciu umieszczonej w pojemniku łyżeczki).</p> <p>Ważne, aby pobrany materiał pochodził z różnych miejsc (2, 3 różnych miejsc) tej samej porcji kału.</p> <p>Pojemnik szczelnie zamknąć. Zalecane jest zabezpieczenie pojemnika woreczkiem foliowym.</p> <p>Kał należy dostarczyć do laboratorium do 2 godzin od momentu pobrania. Jeżeli nie można dostarczyć materiału do badania w przeciągu 2 godzin, należy przechowywać go w chłodnym miejscu (w temperaturze lodówki).</p>		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
56	Kał na krew utajoną (z zastosowaniem diety)	kał	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	<p>Pacjent przed pobraniem materiału do badania powinien:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Unikać substancji lub sytuacji, które powodują krwawienie, np. krwawienie z nosa, krwawienie z dziąseł po zabiegach dentystrycznych, krwawiące hemoroidy lub krwawienie z przewodu pokarmowego po leczeniu lekami przeciwkrzepliwymi, aspiryną, sterydami, dużymi dawkami preparatów żelaza, suplementów diety zawierających Wit. C, środków przeczyszczających 2. Unikać innych źródeł hemoglobiny, np. czerwonego mięsa, przez trzy dni przed badaniem oraz innych pokarmów, takich jak: ryby, rzepa i chrzan, kalafior, brokuły, alkohol 3. U kobiet kał do badania może być pobrany po minimum 3 dniach od zakończenia krwawienia miesięcznego. 		
Pobieranie materiału 	<p>Materiał do badań pacjent pobiera sam do jednorazowego pojemnika (przy użyciu umieszczonej w pojemniku łyżeczki).</p> <p>Ważne, aby pobrany materiał pochodził z różnych miejsc (2, 3 różnych miejsc) tej samej porcji kału.</p> <p>Pojemnik szczelnie zamknąć. Podpisać próbkę nazwą badania.</p> <p>Zalecane jest zabezpieczenie pojemnika woreczkiem foliowym.</p> <p>Kał należy dostarczyć do laboratorium do 2 godzin od momentu pobrania. Jeżeli nie można dostarczyć materiału do badania w przeciągu 2 godzin, należy przechowywać go w chłodnym miejscu (w temperaturze lodówki).</p>		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
52	Kał - pasożyty i ich jaja	Kał	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	Nie wymaga przygotowania		
Pobieranie materiału	 <p>Materiał do badań pacjent pobiera sam, najlepiej w godzinach rannych, do jednorazowego pojemnika (przy użyciu umieszczonej w pojemniku łyżeczki). Ważne, aby pobrany materiał pochodził z różnych miejsc (2, 3 różnych miejsc) tej samej porcji kału.</p> <p>W celu zwiększenia skuteczności badania zaleca się trzykrotne wykonanie badania w trzech próbkach kału pobranych w kolejnych dniach.</p> <p>Pojemnik szczelnie zamknąć. Podpisać próbkę nazwą badania. Zalecane jest zabezpieczenie pojemnika woreczkiem foliowym.</p> <p>Kał należy dostarczyć do laboratorium do 2 godzin od momentu pobrania. Jeżeli nie można dostarczyć materiału do badania w przeciągu 2 godzin, należy przechowywać go w chłodnym miejscu (w temperaturze lodówki)</p> <p>W przypadku badania wykonywanego u dzieci zaleca się pobranie dodatkowo wymazu około odbytniczego (stwierdzenie jaj pasożytów) i próbki kału.</p> <p>Pobieranie wymazu metodą przylepca celofanowego w/g Grahama:</p> <p>Wymaz około odbytniczy pobrać dwie godziny po zaśnięciu dziecka lub zaraz po przebudzeniu przed wypróżnieniem i myciem. Przylepiec celofanowy odkleić od szkiełka. Pasek przylepca długości 5-7 cm i szerokości 2 cm. Lepką stroną przylepca przykleić do fałdów odbytniczych. Po pobraniu materiału przylepiec ponownie przykleić na szkiełko. Próbkę dostarcza się do laboratorium w dniu pobrania.</p>		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
57 (10005; 10006)	Kał - nosicielstwo Salmonella (3 oz.)	Kał	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta		Nie wymaga przygotowania	
Pobranie materiału Wymazówka z podłożem transportowym		<p>1. Kał - Materiał do badań pacjent pobiera sam do jednorazowego pojemnika (służy do tego umieszczona w nim łyżeczka). Ważne, aby pobrany materiał pochodził z różnych miejsc (2, 3 różnych miejsc) tej samej porcji kału. Pojemnik szczelnie zamknąć. Zalecane jest zabezpieczenie pojemnika woreczkiem foliowym. Kał należy dostarczyć do laboratorium do 2 godzin od momentu pobrania. Jeżeli nie można dostarczyć materiału do badania w przeciągu 2 godzin, należy przechowywać go w chłodnym miejscu (w temperaturze lodówki).</p> <p>2. Wymaz z odbytu (wymazówka dostępna w punkcie pobrań Diagnostyka). Wacik wymazówki zwilżyć w podłożu znajdującym się w plastikowej probówce. Wacik wprowadzić głęboko poza zwieracz odbytu i pocierać nim o ścianki odbytnicy - wacik powinien być ubrudzony kałem. Po pobraniu wymazu z odbytu umieścić patyczek z wacikiem w probówce z pożywką. Podpisać imieniem i nazwiskiem (drukowanymi literami) i dostarczyć do laboratorium. Do czasu dostarczenia należy próbki przechowywać w lodówce.</p> <p>Próbki nie mogą być pobrane w jednym dniu. Probówkę pacjent opisuje imieniem i nazwiskiem oraz informacją o kolejności próbki (I próbka, II próbka, III próbka) Należy dostarczyć do laboratorium 3 próbki kału.</p>	

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
402	Helicobacter pylori (antygen) w kale	Kał	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	Nie wymaga przygotowania		
Pobranie materiału 	<p>Materiał do badań pacjent pobiera sam do jednorazowego pojemnika (przy użyciu umieszczonej w pojemniku łypatki).</p> <p>Ważne, aby pobrany materiał pochodził z różnych miejsc (2, 3 różnych miejsc) tej samej porcji kału. Pojemnik szczelnie zamknąć. Podpisać pojemnik nazwą badania.</p> <p>Kał należy dostarczyć do laboratorium do 2 godzin od momentu pobrania. Jeżeli nie można dostarczyć materiału do badania w przeciągu 2 godzin, należy przechowywać go w chłodnym miejscu (w temperaturze lodówki).</p> <p>Zalecane jest zabezpieczenie pojemnika woreczkiem foliowym.</p>		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
54	Kał – G. lamblia (antygen) met. Elisa	Kał	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	Nie wymaga przygotowania		
Pobranie materiału 	<p>Materiał do badań pacjent pobiera sam do jednorazowego pojemnika (przy użyciu umieszczonej w pojemniku łypatki).</p> <p>Ważne, aby pobrany materiał pochodził z różnych miejsc (2, 3 różnych miejsc) tej samej porcji kału. Pojemnik szczelnie zamknąć.</p> <p>Zalecane jest zabezpieczenie pojemnika woreczkiem foliowym.</p> <p>Próbkę kału można przechowywać w temperaturze lodówki do 3 dni. Gdy badanie nie może być po tym czasie wykonane próbkę należy zamrozić.</p> <p>Podpisać pojemnik nazwą badania.</p>		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
58	Kał Rota i Adenovirusy		Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	Nie wymaga przygotowania		
Pobranie materiału 	<p>Materiał do badań pacjent pobiera sam do jednorazowego pojemnika. Pobieramy małą ilość kału (przy użyciu umieszczonej w pojemniku łyżeczki).</p> <p>Ważne, aby pobrany materiał pochodził z różnych miejsc (2, 3 różnych miejsc) tej samej porcji kału. Pojemnik szczelnie zamknąć.</p> <p>Ważne jest, by próbka była pobrana zaraz po wystąpieniu objawów chorobowych – biegunki.</p> <p>Pojemnik podpisać nazwą badania.</p> <p>Zalecane jest zabezpieczenie pojemnika woreczkiem foliowym.</p> <p>Kał należy dostarczyć do laboratorium do 2 godzin od momentu pobrania.</p>		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
58	Kał na badania mikrobiologiczne	Kał	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta		<p>Nie wymaga przygotowania.</p> <p>Badanie należy pobierać;</p> <ul style="list-style-type: none"> • w okresie objawowym, na początku choroby • przed rozpoczęciem leczenia • w momencie nawrotów objawów (biegunka) • w przypadku kontroli po leczeniu, nie wcześniej niż po upływie 3 dni od zakończenia leczenia. 	
<p>Pobranie materiału</p> <p>Wymazówki z podłożem transportowym</p>		<p>1. Kał - materiał do badań pacjent pobiera sam do jednorazowego pojemnika (pobierać małą ilość kału (przy użyciu umieszczonej w pojemniku łyżeczki)). Ważne, aby pobrany materiał pochodził z różnych miejsc (2, 3 różnych miejsc) tej samej porcji kału. Pojemnik szczelnie zamknąć. Ważne jest, by próbka była pobrana zaraz po wystąpieniu objawów chorobowych. Pojemnik podpisać nazwą badania. Zalecane jest zabezpieczenie pojemnika woreczkiem foliowym.</p> <p>2. Wymaz z odbytu (wymazówka dostępna w punkcie pobrań Diagnostyka). Wacik wymazówki zwilżyć w podłożu znajdującym się w plastikowej probówce. Wacik wprowadzić głęboko poza zwieracz odbytu i pocierać nim o ścianki odbytnicy - wacik powinien być ubrudzony kałem. Po pobraniu wymazu z odbytu umieścić patyczek z wacikiem w probówce z pożywką. Podpisać imieniem i nazwiskiem (drukowanymi literami) i dostarczyć do laboratorium. Do czasu dostarczenia należy próbki przechowywać w lodówce. W przypadku niemowląt można pobrać wymaz z kału z pieluszki, z miejsc z domieszką ropy, krwi, śluzu. Wymazy należy pobierać na początku choroby przed rozpoczęciem leczenia. W przypadku kontroli po leczeniu nie wcześniej niż po upływie 3 dni od zakończenia leczenia.</p>	

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
1	Mocz badanie ogólne	Mocz – poranny	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	<p>Wysiłek fizyczny Przed planowanym badaniem moczu zaleca się unikania znacznych wysiłków fizycznych lub długotrwałych marszów. Przynajmniej dzień przed planowanym oddaniem moczu do badania zaleca się powstrzymanie od stosunków płciowych. W okresie okołomenstruacyjnym i w czasie menstruacji wykonywanie badań mikroskopowych osadu moczu nie powinno być wykonywane i należy rozważyć, czy w tym okresie nie należy odstąpić od badania.</p> <p>Leki Zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu). Informacja o zażywanych lekach powinna być zgłoszona przy oddawaniu materiału do badania.</p> <p>Przypadkowa (przygodna) próbka moczu Oddana o dowolnej porze dnia, bez przygotowania chorego. Jest wykorzystywana do badań ze wskazań doraźnych.</p> <p>Pobieranie moczu Pacjent powinien zaopatrzyć się w jednorazowe naczynie przeznaczone do pobrania moczu, pojemnik ten służy także zwykle do przechowywania i transportu materiału do laboratorium. Oddanie moczu musi być poprzedzone dokładnym umyciem narządów sąsiadujących z ujściem cewki moczowej przy użyciu wody i mydła. W przypadku, kiedy pacjent nie jest w stanie oddać moczu do naczynia (np. niemowlę, pacjent obłożnie chory) mocz należy pobrać do specjalnego plastikowego woreczka, założonego w sposób obejmujący ujście zewnętrzne cewki moczowej.</p> <p>Pobieranie moczu u noworodków i niemowląt Poranna porcja moczu. Po umyciu okolicy cewki moczowej i osuszeniu czystą pieluszką lub jednorazowym ręczniczkiem papierowym należy podać dziecku pić (przystawić do piersi lub podać butelkę), pozostawiając dziecko bez pieluszki. Po chwili dziecko zwykle oddaje mocz. Do pierwszych kropli moczu należy podstawić pieluszkę, następnie plastikowy pojemniczek, można zastosować jałowe woreczki do pobierania moczu (specjalne dla dziewczynek i chłopców). Po umyciu i osuszeniu okolicy cewki moczowej przykleja się woreczek. Woreczek odkleja się, zamyka i w całości umieszcza w jednorazowym plastikowym pojemniku. Nie należy przelewać moczu z woreczka do pojemnika Woreczki dostępne są w aptekach. Dostępne w wersji dla chłopców i dziewczynek. Wyposażone w anatomiczne wycięcie dopasowane do ujścia cewki moczowej. Wycięcie otoczone materiałem samoprzylepnym</p>		

Pobranie materiału

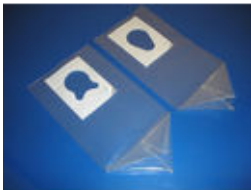
Probówka na mocz –
badanie ogólne

Probówka zawierająca
środki konserwujące i
stabilizujące
parametry
fizykochemiczne oraz
morfotyczne moczu

Pojemnik na mocz -
badanie ogólne

Woreczki do
pobierania moczu

Do badania należy pobrać pierwszy mocz po nocy, po umyciu okolicy cewki moczowej. Pierwszą porcję moczu oddać do ubikacji, następną porcję moczu (tzw. środkowy strumień) oddać do jednorazowego pojemnika. W ciągu godziny dostarczyć materiał do laboratorium. Jeżeli nie jest możliwe dostarczenie próbki w przeciągu godziny, należy do czasu dostarczenia do laboratorium przechowywać próbkę w temperaturze 2 - 8 °C.

UWAGA!

LABORATORIUM PRZYJMUJE MOCZ TYLKO W JEDNORAZOWYCH PLASTIKOWYCH PROBÓWKACH.

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
1000	Mocz posiew (badanie mikrobiologiczne)	Mocz poranny	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	<p>Przynajmniej dzień przed planowanym oddaniem moczu do badania zaleca się powstrzymanie od stosunków płciowych. W okresie okołomenstruacyjnym i w czasie menstruacji badanie moczu powinno być wykonywane z użyciem tamponu.</p> <p>Leki Zażywanie leków w trakcie wykonywania badania powinno być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu) i antybiotyki. Informacja o zażywanych lekach powinna być zaznaczona na zleceniu lub zgłoszona przy oddawaniu materiału do badania.</p> <p>Przypadkowa (przypadkowa) próbka moczu Oddana o dowolnej porze bez przygotowania chorego. Jest wykorzystywana do badań ze wskazań doraźnych. Pobranie moczu bez przygotowania chorego może być w przypadku badania mikrobiologicznego powodem fałszywie dodatniego wyniku</p>		
<p>Pobranie materiału</p> <p>Jałowy pojemnik na mocz</p>	<p>Zasady prawidłowego pobierania moczu do badania mikrobiologicznego:</p> <p>Instrukcja dla kobiet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Umyć ręce, wysuszyć, następnie rozchylić wargi sromowe i umyć okolice krocza wodą z mydłem, spłukać obficie wodą i wytrzeć jednorazowym ręcznikiem zaczynając od ujścia cewki moczowej w stronę odbytu. - Jałowy pojemnik na mocz należy trzymać w taki sposób, aby nie dotykać jego wnętrza ani obrzeża. <p>Pierwszą porcję moczu oddać do toalety w celu wypłukania bakterii z cewki moczowej, następną pobrać do pojemnika. Szczelnie zamknąć pojemnik. W ciągu godziny dostarczyć materiał do laboratorium. Jeżeli nie jest możliwe dostarczenie próbki w przeciągu godziny, należy do czasu dostarczenia do laboratorium przechowywać próbkę w temperaturze 2-8 °C.</p> <p>Instrukcja dla mężczyzn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Należy umyć ręce, wysuszyć, odciągnąć napletek, umyć żołądź prącia wodą z mydłem i wytrzeć jednorazowym ręcznikiem. W celu dokładniejszej eliminacji bakterii kolonizujących pod napletkiem można jego okolice przetrzeć gazikiem zwilżonym w Rivanolu. - Jałowy pojemnik na mocz należy trzymać w taki sposób, aby nie dotykać jego wnętrza ani obrzeża. <p>Pierwszą porcję moczu oddać do toalety, następną pobrać do pojemnika. Szczelnie zamknąć pojemnik. W ciągu godziny dostarczyć materiał do laboratorium. Jeżeli nie jest możliwe dostarczenie próbki w przeciągu godziny, należy do czasu dostarczenia do laboratorium przechowywać próbkę w temperaturze 2-8 °C.</p>		

Jałowy woreczek do pobierania moczu u noworodków i niemowląt

Podłoże transportowo - wzrostowe

Pobieranie moczu u noworodków i niemowląt, małych dzieci

- poranna porcja moczu.
- po umyciu okolicy cewki moczowej i osuszeniu czystą pieluszką lub jednorazowym ręcznikiem papierowym należy podać dziecku pić (przystawić do piersi lub podać butelkę), pozostawiając dziecko bez pieluszki. Po chwili dziecko zwykle oddaje mocz. Do pierwszych kropli moczu należy podstawić pieluszkę, następnie plastikowy pojemniczek.
- W wyjątkowej sytuacji można zastosować jałowe woreczki do pobierania moczu (specjalne dla dziewczynek i chłopców). Po umyciu i osuszeniu okolicy cewki moczowej przykleić woreczek do skóry krocza. Po oddaniu moczu przez dziecko natychmiast odkleić i zamknąć woreczek a następnie w całości umieścić go w jednorazowym plastikowym pojemniku. Nie należy przelewać moczu z woreczka do pojemnika

Woreczki dostępne są w aptekach w wersji dla chłopców i dziewczynek. Wyposażone w anatomiczne wycięcie dopasowane do ujścia cewki moczowej. Wycięcie otoczone materiałem samoprzylepnym. Ten sposób pobrania moczu nie wyklucza zanieczyszczenia, stąd dla uzyskania wiarygodnego wyniku należy pobrać mocz do badania przynajmniej dwukrotnie.

Pobranie moczu na podłoże transportowo-wzrostowe:

Mocz w przypadku długiego transportu należy pobierać na gotowe podłoże transportowo – wzrostowe (Uromedium, Peg, Uriline). Podłoże transportowo - wzrostowe składa się z dwóch stałych podłoży agarowych pokrywających plastikową płytkę umocowaną w nakrętce wewnątrz jałowego pojemnika. Płytki z podłożami należy zanurzyć w moczu oddanym do jałowego pojemnika lub zwilżyć powierzchnię płytki bezpośrednio podczas oddawania moczu (zgodnie z wyżej wymienionymi zasadami), Pobrany w ten sposób mocz należy przechowywać w temperaturze pokojowej

Podłoża można kupić w aptece lub odebrać w punkcie pobrań Diagnostyka.

Nieprzestrzeganie zasad prawidłowego pobrania moczu na posiew, jego przechowywania i transportu może być powodem zanieczyszczenia, (wynik fałszywie dodatni) a w konsekwencji przyczyną zastosowanie niepotrzebnej antybiotykoterapii lub przyczyną wykonania powtórnego badania.

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
286 297 174 176 275 172 278 184 184 278 281 282 279 280 283 277	Glukoza i ketony w moczu jakościowo Liczba Addisa 17 ketogenne sterydy Aldosteron Białko Kortyzol Glukoza Chlorki Kwas 5 hydroksyindoloocetowy (5HIAA) Fosfor nieograniczony Kreatynina Kwas moczowy Magnez Mocznik Sód i potas Wapń	Mocz - dobowa zbiórka	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	<p>Wysilek fizyczny Przed planowanym badaniem moczu zaleca się unikania znacznych wysiłków fizycznych lub długotrwałych marszów. Przynajmniej dzień przed planowanym oddaniem moczu do badania zaleca się powstrzymanie od stosunków płciowych. W okresie okołomenstruacyjnym i w czasie menstruacji wykonywanie badań mikroskopowych osadu moczu nie powinno być wykonywane i należy rozważyć, czy w tym okresie nie należy odstąpić od badania.</p> <p>Leki Zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu). Informacja o zażywanych lekach powinna być zgłoszona przy oddawaniu materiału do badania.</p>		

<p>Pobranie materiału</p>	<p>Mocz należy zbierać do suchego, czystego, wystarczająco dużego naczynia (ok. 2 - 2,5 l).</p>																																																							
<p>Pojemnik do dobowej zbiórki moczu</p> 	<p>Naczynie powinny być odwapnione –informacja w laboratorium lub zakupione w aptece. Środki konserwujące do DZM na życzenie pacjenta/kontrahenta dostarcza laboratorium! Zbiórkę należy rozpocząć w godz. rannych (np. 7.00) i zakończyć dnia następnego o tej samej godzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> · pierwszą poranną porcję moczu odrzucić (oddać do toalety) · wszystkie następne porcje moczu zbierać do przygotowanego naczynia łącznie z porcją poranną z dnia następnego 																																																							
<p>Pojemnik do dobowej zbiórki moczu</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • przez cały czas zbiórki pojemnik z moczem przechowywać w ciemnym i chłodnym miejscu • w przypadku stosowania pojemnika z podziałką po zakończeniu zbiórki całość zebranego moczu zmierzyć i zapisać objętość (w mililitrach) a następnie mocz wymieszać i porcję ok 30 ml odlać do pojemnika do badania moczu i dostarczyć do laboratorium • w przypadku braku możliwości zmierzenia objętości należy całą zbiórkę dobową moczu dostarczyć do laboratorium. <p>Próbkę opisać: imię, nazwisko, objętość całej zbiórki moczu, czas rozpoczęcia i zakończenia zbiórki.</p>																																																							
<p>Probówka na mocz</p> 	<p>Uwaga: Jeżeli z jakiegóż przyczyny choćby jedna porcja moczu, oddana w czasie dokonywanej zbiórki, nie została przeniesiona do pojemnika przeznaczonego do zbierania moczu, badanie nie będzie dokładne. W takim przypadku należy ponownie przeprowadzić zbiórkę moczu w innym dniu.</p>																																																							
<p>Probówka zawierająca środki konserwujące i stabilizujące parametry fizykochemiczne oraz morfotyczne moczu</p> 	<p>Preparat do zakwaszania moczu na życzenie pacjenta dostępny w laboratorium.</p> <p>Zalecenia przedanalizyczne do przygotowania materiału na badania wykonywane z DZM</p>																																																							
<p>Pojemnik na mocz</p> 	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nr badania</th> <th>Badanie</th> <th>Zakwaszacz</th> <th>Objętość minimalna</th> <th>PH moczu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>184</td> <td>Kwas 5-hydroksyindoloocetowy w DZM (5-HIAA)</td> <td>DZM + HCL</td> <td>20 ml</td> <td>< 3,8</td> </tr> <tr> <td>185</td> <td>Kwas wanilinomigdałowy w DZM (VMA)</td> <td>DZM + HCL</td> <td>20 ml</td> <td>< 3,8</td> </tr> <tr> <td>181</td> <td>Katecholaminy (Adrenalina, Noradrenalina, Dopamina) w DZM</td> <td>DZM + HCL</td> <td>20 ml</td> <td>2,0 – 3,8</td> </tr> <tr> <td>172</td> <td>Kortyzol w DZM</td> <td>Nie zakwaszamy DZM</td> <td>5 ml</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>174</td> <td>17-ketosteroidy w DZM</td> <td>Nie zakwaszamy DZM</td> <td>30 ml</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>187</td> <td>Wolne kortykoidy w DZM</td> <td>Nie zakwaszamy DZM</td> <td>30 ml</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>173</td> <td>17-hydroksykortykosteroidy w DZM</td> <td>Nie zakwaszamy DZM</td> <td>30 ml</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>572</td> <td>Kwas deltaaminolewulinowy w moczu</td> <td>DZM + HCL</td> <td>20 ml</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>575</td> <td>Koproporfiryna</td> <td>DZM +HCL</td> <td>40 ml</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>183</td> <td>Metoksykatecholaminy w DZM (Metanefryna, Normetanefryna, 3-Metoksytyramina)</td> <td>DZM + HCL</td> <td>20 ml 5</td> <td>2,0 – 3,8</td> </tr> </tbody> </table>	Nr badania	Badanie	Zakwaszacz	Objętość minimalna	PH moczu	184	Kwas 5-hydroksyindoloocetowy w DZM (5-HIAA)	DZM + HCL	20 ml	< 3,8	185	Kwas wanilinomigdałowy w DZM (VMA)	DZM + HCL	20 ml	< 3,8	181	Katecholaminy (Adrenalina, Noradrenalina, Dopamina) w DZM	DZM + HCL	20 ml	2,0 – 3,8	172	Kortyzol w DZM	Nie zakwaszamy DZM	5 ml	-	174	17-ketosteroidy w DZM	Nie zakwaszamy DZM	30 ml	-	187	Wolne kortykoidy w DZM	Nie zakwaszamy DZM	30 ml	-	173	17-hydroksykortykosteroidy w DZM	Nie zakwaszamy DZM	30 ml	-	572	Kwas deltaaminolewulinowy w moczu	DZM + HCL	20 ml	-	575	Koproporfiryna	DZM +HCL	40 ml	-	183	Metoksykatecholaminy w DZM (Metanefryna, Normetanefryna, 3-Metoksytyramina)	DZM + HCL	20 ml 5	2,0 – 3,8
Nr badania	Badanie	Zakwaszacz	Objętość minimalna	PH moczu																																																				
184	Kwas 5-hydroksyindoloocetowy w DZM (5-HIAA)	DZM + HCL	20 ml	< 3,8																																																				
185	Kwas wanilinomigdałowy w DZM (VMA)	DZM + HCL	20 ml	< 3,8																																																				
181	Katecholaminy (Adrenalina, Noradrenalina, Dopamina) w DZM	DZM + HCL	20 ml	2,0 – 3,8																																																				
172	Kortyzol w DZM	Nie zakwaszamy DZM	5 ml	-																																																				
174	17-ketosteroidy w DZM	Nie zakwaszamy DZM	30 ml	-																																																				
187	Wolne kortykoidy w DZM	Nie zakwaszamy DZM	30 ml	-																																																				
173	17-hydroksykortykosteroidy w DZM	Nie zakwaszamy DZM	30 ml	-																																																				
572	Kwas deltaaminolewulinowy w moczu	DZM + HCL	20 ml	-																																																				
575	Koproporfiryna	DZM +HCL	40 ml	-																																																				
183	Metoksykatecholaminy w DZM (Metanefryna, Normetanefryna, 3-Metoksytyramina)	DZM + HCL	20 ml 5	2,0 – 3,8																																																				

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
34	Klirens kreatyniny	Mocz - dobowy zbiórka (lub 12 h)	Informacja dostępna w laboratorium

<p>Przygotowanie Pacjenta</p>	<p>Zgodnie z zaleceniem lekarza przygotować próbkę moczu z 12-to lub 24-godzinnej zbiórki moczu.</p>
<p>Pobieranie materiału Pojemnik do dobowej zbiórki moczu</p> <p>Pojemnik do dobowej zbiórki moczu</p> <p>Probówka na mocz</p> <p>Probówka zawierająca środki konserwujące i stabilizujące parametry fizykochemiczne oraz morfotyczne moczu</p> <p>Pojemnik na mocz</p> 	<p>Do badania konieczne jest oznaczenie poziomu kreatyniny w moczu i w surowicy krwi. Do laboratorium należy dostarczyć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Próbkę moczu pobraną zgodnie z poniżej przedstawioną instrukcją 2. Próbkę krwi (pobranie w punkcie pobrań) <p>Mocz należy zbierać do suchego, czystego, wystarczająco dużego naczynia (ok. 2 - 2,5 l). Zbiórkę należy rozpocząć w godz. rannych (np. 7.00) i zakończyć dnia następnego o tej samej godzinie – w przypadku dobowej zbiórki lub po 12 godzinach (tj. do 19.00)</p> <ul style="list-style-type: none"> • pierwszą poranną porcję moczu odrzucić (oddać do toalety) • wszystkie następne porcje moczu zbierać do przygotowanego naczynia łącznie z porcją poranną z dnia następnego (dotyczy dobowej zbiórki moczu) • przez cały czas zbiórki pojemnik z moczem przechowywać w ciemnym i chłodnym miejscu • w przypadku stosowania pojemnika z podziałką po zakończeniu zbiórki całość zebranego moczu zmierzyć i zapisać objętość (w mililitrach) a następnie mocz wymieszać, porcję ok. 30 ml odlać do pojemnika do badania moczu i dostarczyć do laboratorium • w przypadku braku możliwości zmierzenia objętości należy całą zbiórkę dobową moczu dostarczyć do laboratorium. <p>Próbkę opisać: imię, nazwisko, objętość całej zbiórki moczu, czas rozpoczęcia i zakończenia zbiórki.</p> <p>Uwaga: Jeżeli z jakiegóż przyczyny choćby jedna porcja moczu, oddana w czasie dokonywanej zbiórki, nie została przeniesiona do pojemnika przeznaczonego do zbierania moczu, badanie nie będzie dokładne. W takim przypadku należy ponownie przeprowadzić zbiórkę w moczu w innym dniu.</p> <p>Preparat do zakwaszania moczu na życzenie pacjenta dostępny w laboratorium.</p>

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
10 153 18 14 40 45 171 142	Glukoza Test tolerancji glukozy (nie dotyczy testu Przesiewowego 50g dla kobiet w ciąży) Insulina Trógllicerydy Lipidogram Żelazo Fosfor nieograniczony	Krew	Informacja dostępna w laboratorium

Przygotowanie Pacjenta	<p>Na czczo Pora dnia w której należy wykonać badanie W celu ograniczenia błędu przedlaboratoryjnego i zapewnienia prawidłowej interpretacji wyników, zaleca się pobieranie krwi do badań w godzinach rannych (7.00 – 10.00). W zależności od wskazań, każdy z parametrów może być pobierany o dowolnej porze, ale interpretacja wyników badania przez lekarza zlecającego powinna wówczas uwzględniać czas i okoliczności pobrania materiału. Przy ocenie należy brać pod uwagę ograniczenie użyteczności niektórych wyników po zastosowaniu testu w niestandardowych warunkach.</p> <p>Posiłek W celu uniknięcia błędnej interpretacji wyników badań laboratoryjnych zaleca się pobierania próbek po ok. 12 godzinnej przerwie w spożywaniu posiłków; w dniu poprzedzającym badanie popołudniu i wieczorem nie należy spożywać obfitych posiłków. Przed badaniem można wypić niewielką ilość wody mineralnej niegazowanej; należy unikać: herbaty, kawy, mleka, słodzonych napojów, alkoholu.</p> <p>Inne czynniki (wysiłek, leki, zioła)</p> <ol style="list-style-type: none"> Do badań Pacjent nie powinien przystępować po nieprzespanej nocy i forsownym wysiłku fizycznym. Bezpośrednio przed pobraniem należy unikać dużego wysiłku fizycznego, stresu i palenia papierosów; nie powinno się pobierać badań po nieprzespanej nocy. Zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu) <p>Próbki do oznaczeń poziomu leków są pobierane przed zażyciem dawki porannej lub w szczycie wchłaniania (zgodnie z zaleceniem lekarza). Informacja o stosowanych lekach powinna być zgłoszona przed oddaniem materiału do badań.</p> <ol style="list-style-type: none"> W przypadku niemowląt i małych dzieci, z wyjątkiem pobrania krwi na poziom glukozy, dopuszczalne jest podanie lekkiego śniadania. Należy poinformować o stosowaniu preparatów ziołowych, gdyż mogą one wpływać na zwiększenie lub hamowanie metabolizmu leków. <p>Infuzje (transfuzje) Krew nie powinna być pobierana w pobliżu miejsca wlewów dożylnych i iniekcji (pobieramy z drugiej kończyny) Informacja o rodzaju wlewu zawarta na skierowaniu. Zalecany czas pobrania próbki krwi od zakończenia wlewu dożylnego (na podstawie Woźniak, 2009)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Rodzaj wlewu dożylnego</th> <th>Czas pobrania po wlewie w h</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Emulsja tłuszczu</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>Roztwór węglowodanów</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Roztwór aminokwasów i hydrolizatu białek</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Roztwór elektrolitów</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	Rodzaj wlewu dożylnego	Czas pobrania po wlewie w h	Emulsja tłuszczu	8	Roztwór węglowodanów	1	Roztwór aminokwasów i hydrolizatu białek	1	Roztwór elektrolitów	1
Rodzaj wlewu dożylnego	Czas pobrania po wlewie w h										
Emulsja tłuszczu	8										
Roztwór węglowodanów	1										
Roztwór aminokwasów i hydrolizatu białek	1										
Roztwór elektrolitów	1										

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik										
	Fosfor; Potas; Cynk Miedź; Kortyzol; Aldosteron; ACTH Prolaktyna; FSH; LH; Estriol; TSH; Hormon wzrostu; PTH; Testosteron T4; Somatotropina; Renina; Adrenalina Noradrenalina; Sód; Hemoglobina Eozynofile 17-OH – progesteron; DHEA Erytropoetyna; Markery kostne Alergeny	Krew	Informacja dostępna w laboratorium										
Przygotowanie Pacjenta	<p>Parametry wykazujące rytm dobowy – wymagające stałej pory pobrania</p> <p>Pora dnia w której należy wykonać badanie W celu ograniczenia błędów przedlaboratoryjnego i zapewnienia prawidłowej interpretacji wyników, zaleca się pobieranie krwi do badań w godzinach rannych (7.00 – 10.00). W zależności od wskazań, każdy z parametrów może być pobierany o dowolnej porze, ale interpretacja wyników badania przez lekarza zlecającego powinna wówczas uwzględniać czas i okoliczności pobrania materiału. Przy ocenie należy brać pod uwagę ograniczenie użyteczności niektórych wyników po zastosowaniu testu w niestandardowych warunkach.</p> <p>Posiłek W celu uniknięcia błędnej interpretacji wyników badań laboratoryjnych zaleca się pobierania próbek po ok. 12 godzinnej przerwie w spożywaniu posiłków; w dniu poprzedzającym badanie popołudniu i wieczorem nie należy spożywać obfitych posiłków. Przed badaniem można wypić niewielką ilość wody mineralnej niegazowanej; należy unikać: herbaty, kawy, mleka, słodzonych napojów, alkoholu.</p> <p>Inne czynniki (wysiłek, leki, zioła)</p> <ol style="list-style-type: none"> Do badań Pacjent nie powinien przystępować po nieprzespanej nocy i forsownym wysiłku fizycznym. Bezpośrednio przed pobraniem należy unikać dużego wysiłku fizycznego, stresu i palenia papierosów; nie powinno się pobierać badań po nieprzespanej nocy. Zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu) Próbki do oznaczeń poziomu leków są pobierane przed zażyciem dawki porannej lub w szczycie wchłaniania (zgodnie z zaleceniem lekarza). Informacja o zażywanych lekach powinna być zgłoszona przy oddawaniu materiału do badania. W przypadku niemowląt i małych dzieci, z wyjątkiem pobrania krwi na poziom glukozy, dopuszczalne jest podanie lekkiego śniadania. Należy poinformować o stosowaniu preparatów ziołowych, gdyż mogą one wpływać na zwiększenie lub hamowanie metabolizmu leków. <p>Infuzje (transfuzje) Krew nie powinna być pobierana w pobliżu miejsca wlewów dożylnych i iniekcji (z drugiej kończyny) Informacja o rodzaju wlewu zawarta na skierowaniu. Zalecany czas pobrania próbki krwi od zakończenia wlewu dożylnego (na podstawie Woźniak, 2009)</p> <table border="1" data-bbox="472 1648 1246 1787"> <thead> <tr> <th>Rodzaj wlewu dożylnego</th> <th>Czas pobrania po wlewie w h</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Emulsja tłuszczu</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>Roztwór węglowodanów</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Roztwór aminokwasów i hydrolizatu białek</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Roztwór elektrolitów</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>			Rodzaj wlewu dożylnego	Czas pobrania po wlewie w h	Emulsja tłuszczu	8	Roztwór węglowodanów	1	Roztwór aminokwasów i hydrolizatu białek	1	Roztwór elektrolitów	1
Rodzaj wlewu dożylnego	Czas pobrania po wlewie w h												
Emulsja tłuszczu	8												
Roztwór węglowodanów	1												
Roztwór aminokwasów i hydrolizatu białek	1												
Roztwór elektrolitów	1												

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
950 951 953 954 955 956	Test tolerancji glukozy	Krew	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta		<p>Pacjent bezwzględnie na czczo. Po pierwszym pobraniu, obciążenie glukozą 75 g lub 50 g w 250 ml wody w przeciągu 5 minut, zgodnie ze zleceniem lekarza.</p> <p>Nie wolno wykonać testu obciążenia glukozą bez pisemnego skierowania wydanego przez lekarza, z dokładnie wskazaną dawką glukozy i wskazania rodzaju testu.</p> <p>W zależności od rodzaju zleconego testu badanie może trwać od 1 – 2 godzin.</p> <p>Pora dnia w której należy wykonać badanie</p> <p>W celu ograniczenia błędu przedlaboratoryjnego i zapewnienia prawidłowej interpretacji wyników, zaleca się pobieranie krwi do badań w godzinach rannych (7.00 – 10.00).</p> <p>W zależności od wskazań, każdy z parametrów może być pobierany o dowolnej porze, ale interpretacja wyników badania przez lekarza zlecającego powinna wówczas uwzględniać czas i okoliczności pobrania materiału.</p> <p>Posiłek</p> <p>W celu uniknięcia błędnej interpretacji wyników badań laboratoryjnych zaleca się pobierania próbek po ok. 12 godzinnej przerwie w spożywaniu posiłków; w dniu poprzedzającym badanie popołudniu i wieczorem nie należy spożywać obfitych posiłków. Przed badaniem można wypić niewielką ilość wody mineralnej niegazowanej; należy unikać: herbaty, kawy, mleka, słodzonych napojów, alkoholu.</p> <p>Inne czynniki (wysiłek, leki, zioła)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Do badań Pacjent nie powinien przystępować po nieprzespanej nocy i forsownym wysiłku fizycznym. Bezpośrednio przed pobraniem należy unikać dużego wysiłku fizycznego, stresu i palenia papierosów; nie powinno się pobierać badań po nieprzespanej nocy. 2. Zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu) Próbki do oznaczeń poziomu leków są pobierane przed zażyciem dawki porannej lub w szczycie wchłaniania (zgodnie z zaleceniem lekarza). Informacja o zażywanych lekach powinna być zgłoszona przy oddawaniu materiału do badania. 3. Należy poinformować o stosowaniu preparatów ziołowych, gdyż mogą one wpływać na zwiększenie lub hamowanie metabolizmu leków. 	

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
952	Tolerancja glukozy u ciężarnych	Krew	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	<p>Pacjentka powinna być na czczo, aczkolwiek w przypadku ciężarnych nie jest to wymóg bezwzględny. Po pierwszym pobraniu, obciążenie glukoza 50 g w 250 ml wody w przeciągu 5 minut, zgodnie ze zleceniem lekarza. Nie wolno wykonać testu obciążenia glukozą bez pisemnego skierowania wydanego przez lekarza, z dokładnie wskazaną dawką glukozy i wskazania rodzaju testu.</p> <p>W zależności od rodzaju zleconego testu badanie może trwać od 1 – 2 godzin.</p> <p>Pora dnia w której należy wykonać badanie W celu ograniczenia błędu przedlaboratoryjnego i zapewnienia prawidłowej interpretacji wyników, zaleca się pobieranie krwi do badań w godzinach rannych (7.00 – 10.00). W zależności od wskazań, każdy z parametrów może być pobierany o dowolnej porze, ale interpretacja wyników badania przez lekarza zlecającego powinna wówczas uwzględniać czas i okoliczności pobrania materiału.</p> <p>Posiłek W celu uniknięcia błędnej interpretacji wyników badań laboratoryjnych zaleca się pobierania próbek po ok. 12 godzinnej przerwie w spożywaniu posiłków; w dniu poprzedzającym badanie popołudniu i wieczorem nie należy spożywać obfitych posiłków. Przed badaniem można wypić niewielką ilość wody mineralnej niegazowanej; należy unikać: herbaty, kawy, mleka, słodzonych napojów, alkoholu.</p> <p>Inne czynniki (wysiłek, leki, zioła)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Do badań Pacjent nie powinien przystępować po nieprzespanej nocy i forsownym wysiłku fizycznym. Bezpośrednio przed pobraniem należy unikać dużego wysiłku fizycznego, stresu i palenia papierosów; nie powinno się pobierać badań po nieprzespanej nocy. 2. Zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu) Próbki do oznaczeń poziomu leków są pobierane przed zażyciem dawki porannej lub w szczycie wchłaniania (zgodnie z zaleceniem lekarza). Informacja o zażywanych lekach powinna być zgłoszona przy oddawaniu materiału do badania. 3. Należy poinformować o stosowaniu preparatów ziołowych, gdyż mogą one wpływać na zwiększenie lub hamowanie metabolizmu leków. 		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
880	Prolaktyna test czynnościowy	Krew	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	<p>Badanie wykonuje się na zlecenie lekarza po obciążeniu lekiem Metoklopramid (MTC).</p> <p>W zależności od rodzaju zleconego testu badanie może trwać od 1 – 2 godzin.</p> <p>Pora dnia w której należy wykonać badanie W celu ograniczenia błędów przedlaboratoryjnego i zapewnienia prawidłowej interpretacji wyników, zaleca się pobieranie krwi do badań w godzinach rannych (7.00 – 10.00). W zależności od wskazań, każdy z parametrów może być pobierany o dowolnej porze, ale interpretacja wyników badania przez lekarza zlecającego powinna wówczas uwzględniać czas i okoliczności pobrania materiału.</p> <p>Inne czynniki (wysiłek, leki, zioła)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Do badań Pacjent nie powinien przystępować po nieprzespanej nocy i forsownym wysiłku fizycznym. Bezpośrednio przed pobraniem należy unikać dużego wysiłku fizycznego, stresu i palenia papierosów; nie powinno się pobierać badań po nieprzespanej nocy. 2. Zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu) Próbki do oznaczeń poziomu leków są pobierane przed zażyciem dawki porannej lub w szczycie wchłaniania (zgodnie z zaleceniem lekarza). Informacja o zażywanych lekach powinna być zgłoszona przy oddawaniu materiału do badania. 3. Należy poinformować o stosowaniu preparatów ziołowych, gdyż mogą one wpływać na zwiększenie lub hamowanie metabolizmu leków. 		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
147	Test obciążenia żelazem	Krew	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie pacjenta	<p>Badanie wykonuje się po obciążeniu siarczanem żelazowym na zlecenie lekarza. Czas trwania badania w zależności od zlecenia może wynosić: 30min; 60 min; 120 min; 180 min; 360 min po podaniu substancji zawierającej siarczan żelazowy.</p> <p>Pora dnia w której należy wykonać badanie W celu ograniczenia błędu przedlaboratoryjnego i zapewnienia prawidłowej interpretacji wyników, zaleca się pobieranie krwi do badań w godzinach rannych (7.00 – 10.00). W zależności od wskazań, każdy z parametrów może być pobierany o dowolnej porze, ale interpretacja wyników badania przez lekarza zlecającego powinna wówczas uwzględniać czas i okoliczności pobrania materiału.</p> <p>Inne czynniki (wysiłek, leki, zioła)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Do badań Pacjent nie powinien przystępować po nieprzespanej nocy i forsownym wysiłku fizycznym. Bezpośrednio przed pobraniem należy unikać dużego wysiłku fizycznego, stresu i palenia papierosów; nie powinno się pobierać badań po nieprzespanej nocy. 2. Zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu) Próbki do oznaczeń poziomu leków są pobierane przed zażyciem dawki porannej lub w szczycie wchłaniania (zgodnie z zaleceniem lekarza). Informacja o zażywanych lekach powinna być zgłoszona przy oddawaniu materiału do badania. 3. W przypadku małych dzieci, z wyjątkiem pobrania krwi na poziom glukozy, dopuszczalne jest podanie lekkiego śniadania. Należy poinformować o stosowaniu preparatów ziołowych, gdyż mogą one wpływać na zwiększenie lub hamowanie metabolizmu leków. 		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
997	Test obciążenia galaktozą	Krew	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta		<p>Pacjent bezwzględnie na czczo Po pierwszym pobraniu, obciążenie galaktozą 40 g w 250 ml wody w ciągu 2 minut, zgodnie ze zleceniem lekarza. Nie wolno wykonać testu obciążenia galaktozą bez pisemnego skierowania wydanego przez lekarza, z dokładnie wskazaną dawką glukozy i wskazania rodzaju testu. Czas trwania badania do 90 minut po podaniu galaktozy.</p> <p>Pora dnia w której należy wykonać badanie W celu ograniczenia błędu przedlaboratoryjnego i zapewnienia prawidłowej interpretacji wyników, zaleca się pobieranie krwi do badań w godzinach rannych (7.00 – 10.00). W zależności od wskazań, każdy z parametrów może być pobierany o dowolnej porze, ale interpretacja wyników badania przez lekarza zlecającego powinna wówczas uwzględniać czas i okoliczności pobrania materiału. Przy ocenie należy brać pod uwagę ograniczenie użyteczności niektórych wyników po zastosowaniu testu w niestandardowych warunkach.</p> <p>Posiłek W celu uniknięcia błędnej interpretacji wyników badań laboratoryjnych zaleca się pobierania próbek po ok. 12 godzinnej przerwie w spożywaniu posiłków; w dniu poprzedzającym badanie popołudniu i wieczorem nie należy spożywać obfitych posiłków. Przed badaniem można wypić niewielką ilość wody mineralnej niegazowanej; należy unikać: herbaty, kawy, mleka, słodzonych napojów, alkoholu.</p> <p>Inne czynniki (wysiłek, leki, zioła)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Do badań Pacjent nie powinien przystępować po nieprzespanej nocy i forsownym wysiłku fizycznym. Bezpośrednio przed pobraniem należy unikać dużego wysiłku fizycznego, stresu i palenia papierosów; nie powinno się pobierać badań po nieprzespanej nocy. 2. Zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu) Próbki do oznaczeń poziomu leków są pobierane przed zażyciem dawki porannej lub w szczycie wchłaniania (zgodnie z zaleceniem lekarza). Informacja o zażywanych lekach powinna być zgłoszona przy oddawaniu materiału do badania. 3. W przypadku niemowląt i małych dzieci, z wyjątkiem pobrania krwi na poziom glukozy, dopuszczalne jest podanie lekkiego śniadania. 4. Należy poinformować o stosowaniu preparatów ziołowych, gdyż mogą one wpływać na zwiększenie lub hamowanie metabolizmu leków. 	

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
996	Test obciążenia laktozą	Krew	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta		<p>Pacjent bezwzględnie na czczo!!.</p> <p>Po pierwszym pobraniu, obciążenie laktozą 50 g w 200 ml wody w ciągu 5 minut, zgodnie ze zleceniem lekarza.</p> <p>Nie wolno wykonać testu obciążenia laktozą bez pisemnego skierowania wydanego przez lekarza, z dokładnie wskazaną dawką glukozy i wskazania rodzaju testu.</p> <p>Czas trwania badania do 120 minut po podaniu laktozy.</p> <p>Podczas przeprowadzania testu należy zwrócić uwagę na objawy nietoleracji laktozy: nadmierne gazy, biegunkę, bóle brzucha.</p> <p>Pora dnia w której należy wykonać badanie</p> <p>W celu ograniczenia błędów przedlaboratoryjnego i zapewnienia prawidłowej interpretacji wyników, zaleca się pobieranie krwi do badań w godzinach rannych (7.00 – 10.00).</p> <p>W zależności od wskazań, każdy z parametrów może być pobierany o dowolnej porze, ale interpretacja wyników badania przez lekarza zlecającego powinna wówczas uwzględniać czas i okoliczności pobrania materiału. Przy ocenie należy brać pod uwagę ograniczenie użyteczności niektórych wyników po zastosowaniu testu w niestandardowych warunkach.</p> <p>Posiłek</p> <p>W celu uniknięcia błędnej interpretacji wyników badań laboratoryjnych zaleca się pobierania próbek po ok. 12 godzinnej przerwie w spożywaniu posiłków; w dniu poprzedzającym badanie popołudniu i wieczorem nie należy spożywać obfitych posiłków.</p> <p>Przed badaniem można wypić niewielką ilość wody mineralnej niegazowanej; należy unikać: herbaty, kawy, mleka, słodzonych napojów, alkoholu.</p> <p>Inne czynniki (wysiłek, leki, zioła)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Do badań Pacjent nie powinien przystępować po nieprzespanej nocy i forsownym wysiłku fizycznym. Bezpośrednio przed pobraniem należy unikać dużego wysiłku fizycznego, stresu i palenia papierosów; nie powinno się pobierać badań po nieprzespanej nocy. 2. Zażywanie leków w danym dniu musi być ustalone z lekarzem i ściśle związane z celem danego badania, należy zwrócić uwagę na leki moczopędne (zmiana zdolności zagęszczania moczu) Próbki do oznaczeń poziomu leków są pobierane przed zażyciem dawki porannej lub w szczycie wchłaniania (zgodnie z zaleceniem lekarza). Informacja o zażywanych lekach powinna być zgłoszona przy oddawaniu materiału do badania. 3. W przypadku niemowląt i małych dzieci, z wyjątkiem pobrania krwi na poziom glukozy, dopuszczalne jest podanie lekkiego śniadania. 4. Należy poinformować o stosowaniu preparatów ziołowych, gdyż mogą one wpływać na zwiększenie lub hamowanie metabolizmu leków. 	

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
91	Grupa krwi z Kartą	Krew	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	Nie wymaga przygotowania		
Pobranie materiału	<p>Krew na badanie pacjent musi mieć pobraną dwukrotnie (dwie próbówki) z rozdzielnością czasową na dwa kolejne dni lub pobranie rano i popołudniu (przez dwie różne osoby). Gdy pacjent ma już jeden oryginalny wynik grupy krwi - pobrana zostanie jedna próbówka krwi, a oryginał wyniku badania grupy krwi jest dostarczony przez pacjenta.</p> 		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
133	Seminogram	nasienie	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	<p>3-5 dni przed badaniem pacjent powinien zachować wstrzemięźliwość płciową. Jeśli w tym samym dniu pacjent ma też mieć pobraną krew do analizy, nasienie oddaje po pobraniu krwi.</p> <p>Na wynik mają wpływ następujące czynniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przemęczenie • ostatnio przebyte choroby z gorączką • zbyt krótki lub zbyt długi okres abstynencji seksualnej (optymalnie 3-5 dni) • spożywanie alkoholu • stosowanie antybiotyków (ok 2 tyg. po zakończeniu przyjmowania antybiotyku) 		
Pobranie materiału	<p>Przed badaniem należy umyć prącie wodą z mydłem. Wytrysk nasienia uzyskuje się w wyniku masturbacji - do czystego, suchego i jałowego naczynia, które wydawane jest w laboratorium. Naczynie powinno mieć temperaturę ciała człowieka. W szczególnych sytuacjach materiał można dostarczyć do laboratorium w ciągu 30 minut. W trakcie transportu nasienie powinno być przechowywane w temperaturze zbliżonej do temperatury ciała.</p> 		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
1051 2051	Płwocina posiew (badanie bakteriologiczne) Płwocina posiew (badaniem mykologiczne)	Płwocina	Informacja dostępna w laboratorium
Przygotowanie Pacjenta	<p>Wieczorem, w dniu poprzedzającym oddanie materiału (płwociny) do badania należy usunąć z jamy ustnej ewentualne dostawki lub protezy zębowe.</p> <p>Płwocina do badania powinna być pobrana rano, bezpośrednio po obudzeniu, na czczo, po umyciu zębów i przepłukaniu jamy ustnej przegotowaną wodą. Istotne jest, żeby nie była to ślina pacjenta.</p> <p>W przypadku trudności z odkrztuszeniem i uzyskaniem odpowiedniej ilości płwociny, 1-2 dni przed pobraniem materiału należy stosować u pacjenta środki wykrztusne, a w dniu pobrania można zastosować dodatkowo nawilżanie, nebulizację mieszaniną (około 25 ml) zawierającą glikol propylenowy lub 3-10% roztwór soli fizjologicznej, fizykoterapię klatki piersiowej (oklepywanie) – po konsultacji z lekarzem.</p>		
Pobranie materiału Pojemnik do pobrania płwociny	<p>Pacjent powinien odkrztusić płwocinę w dniu wykonania badania, do specjalnego jałowego pojemnika z szerokim otworem. Przed odkrztuszaniem umyć zęby, a następnie kilkakrotnie przepłukać jamę ustną przegotowaną wodą.</p> <p>Trzymając pojemnik za podstawę (bez dotykania obrzeża i wnętrza) odkrztusić porcję płwociny. Jeżeli odkrztuszanie jest obfite, najlepiej odkrztusić do pojemnika drugą porcję płwociny (ślina nie ma wartości diagnostycznej).</p> <p>Objętość płwociny-ok.1-3 ml, o charakterze ropnym, śluzowo-ropnym lub ropno-krwawym.</p> <p>Po pobraniu naczynie natychmiast zamknąć, nie dotykając jego brzegu i wewnętrznej powierzchni zakrętki.</p> <p>Pojemnik niezwłocznie przekazać do punktu pobrań. Jeżeli nie jest to możliwe płwociną należy po pobraniu oziębic do temperatury 4° C i transportować w schłodzonym pojemniku</p> <p>Należy poinformować osobę przyjmującą materiał do badania o zmianach na śluzówce jamy ustnej.</p> <p>Uwaga! W posiewie płwociny zawsze będą występowały drobnoustroje kolonizujące gardło, stąd warto wykonać u pacjenta równocześnie wymaz z gardła.</p>		

Nr Badania	Badanie	Materiał diagnostyczny	Czas oczekiwania na wynik
	Borrelia Burgdorferii metodą PCR	Kleszcz Krew pacjenta	12 dni roboczych dzień wykonywania czwartek
Przygotowanie Pacjenta	<p>Pobieranie krwi</p> <p>Kleszcz – materiał przynosi pacjent</p>		
Pobranie materiału	<p>Po pobraniu materiał należy umieścić w pojemniku (np. w jałowym pojemniku na mocz). Do momentu dostarczenia próbki do laboratorium materiał należy przechowywać w temp. w 4-8°C. Materiał należy dostarczyć do 48 h. W przypadku konieczności dłuższego przechowywania materiał należy zamrozić w temp. -20°C.</p> <p>Rozmrożenie i ponowne zamrożenie eliminuje próbkę z analizy.</p> <p>Po pobraniu materiał (kleszcz) jest stabilny w temperaturze 4-8°C do 48 h lub w -20°C przez dłuższy czas maksymalnie 4 tygodnie.</p> <p>W takich warunkach pobrany materiał powinien być przechowywany i transportowany do laboratorium.</p> <p>W miarę możliwości należy kleszcza dostarczyć w całości ze względu na małą ilość materiału do izolacji DNA.</p>		